

KULTURA W WOJEWÓDZTWIE LUBUSKIM W 2005 R.

Wydział Statystyki Społecznej
Wydział Analiz

Notatka sygnalna

Lipiec 2006

Uwagi ogólne

1. Do **księgozbioru** bibliotek publicznych zaliczono książki i broszury oraz gazety i czasopisma. Za **czytelnika** uważa się osobę, która w ciągu roku sprawozdawczego została zarejestrowana w bibliotece i dokonała co najmniej jednego wypożyczenia.
2. Informacje dotyczące **galerii sztuki** obejmują jednostki, których podstawowym rodzajem działalności jest wystawiennictwo.
3. Informacje o **teatrach i instytucjach muzycznych** dotyczą profesjonalnych jednostek artystycznych i rozrywkowych prowadzących regularną działalność sceniczną, niezależnie od liczby posiadanych scen.
4. Informacje o **kinach** dotyczą działalności kin ogólnie dostępnych, tj. powołanych do publicznego udostępniania filmów w formie projekcji na seansach filmowych, bez względu na rodzaj stosowanego nośnika filmu (taśma światłoczuła, taśma magnetyczna eksploatowana w technice wideo).

Działalność instytucji kultury w województwie lubuskim

W 2005 r. w województwie lubuskim nie zaobserwowano istotnych zmian w zinstytucjonalizowanych formach działalności kulturalnej w porównaniu z rokiem poprzednim.

Jedną z najbardziej powszechnych i podstawowych form uczestnictwa w kulturze jest czytelnictwo. Szczególnie ważną rolę w rozwoju czytelnictwa pełnią biblioteki, które gromadzą różnorodne tematycznie księgozbiory i udostępniają je czytelnikom w dwójakiej formie: wypożyczeń na zewnątrz i korzystania ze zbiorów na miejscu, w czytelniku.

TABL. 1. **BIBLIOTEKI PUBLICZNE**
Stan w dniu 31 XII

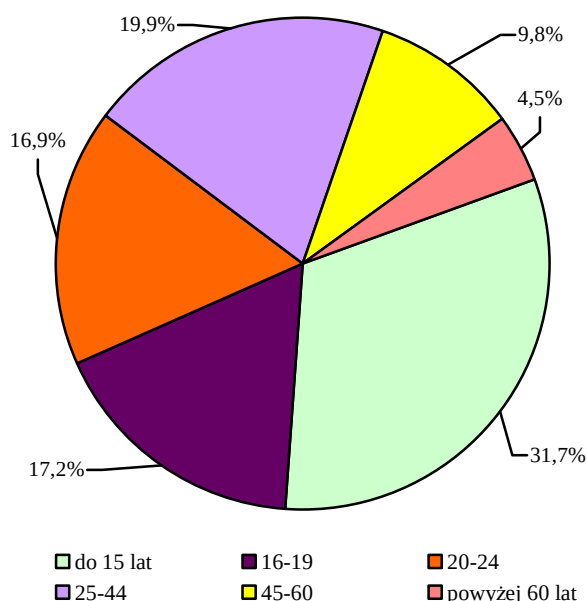
WYSZCZEGÓLNIENIE	2004	2005		
	ogółem	miasta	wieś	
Placówki biblioteczne	374	349	109	240
biblioteki i filie	271	271	88	183
w tym filie dla dzieci	6	6	6	-
punkty biblioteczne	103	78	21	57
Ludność na 1 placówkę biblioteczną	2698	2892	5936	1509
Księgozbiór w woluminach:				
w tys.	3943,0	3985,3	2399,2	1586,1
na 1000 ludności	3970	3949	3708	4380
Czytelnicy zarejestrowani (w ciągu roku):				
w tys.	207,1	203,7	156,6	47,1
na 1000 ludności	205	202	242	130
Wypożyczenia księgozbioru (w ciągu roku) w woluminach:				
w tys.	4082,0	3914,6	2861,7	1052,9
na 1000 ludności	4045	3879	4419	2912
na 1 czytelnika	19,7	19,2	18,3	22,4

Najbardziej popularna, powszechna i najlepiej zorganizowana jest sieć bibliotek publicznych, gromadząca - przede wszystkim - najchętniej czytana beletrystykę oraz wydawnictwa popularne i popularnonaukowe.

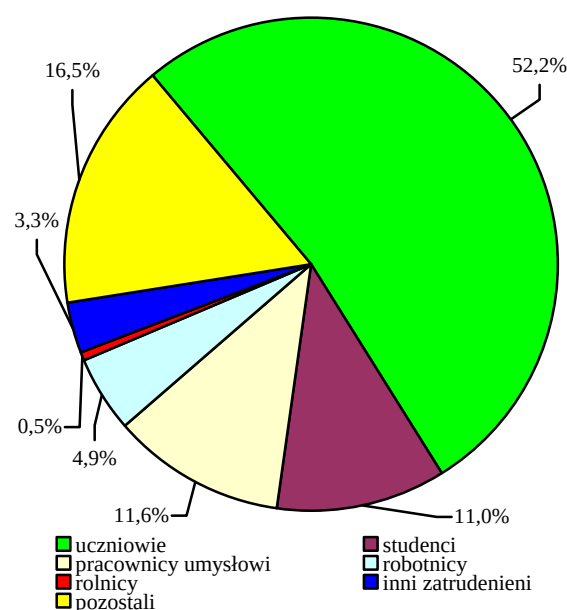
W 2005 r. na terenie województwa lubuskiego działało **349 placówek bibliotecznych** i liczba ta była niższa o 6,7% w stosunku do roku poprzedniego. Liczba **bibliotek i filii** pozostała na tym samym poziomie, natomiast zmniejszyła się o 24,3% liczba **punktów bibliotecznych**, których większość (73,1%) znajduje się na wsi, gdzie spełniają one rolę podstawowego ogniwa łączącego potencjalnego czytelnika z często dość odległą książką w bibliotece publicznej.

Przy kurczącej się sieci placówek bibliotecznych oraz wzrastającej liczbie ludności przypadającej na 1 placówkę, odnotowano także dalszy spadek liczby zarejestrowanych czytelników. W 2005 r. ich liczba zmniejszyła się o 1,7%, osiągając **203,7 tys. osób**, przy czym większość łącznej liczby czytelników bibliotek publicznych (76,9%) stanowili czytelnicy bibliotek w miastach.

**CZYTELNICY BIBLIOTEK PUBLICZNYCH
WEDŁUG WIEKU W 2005 R.**

**CZYTELNICY BIBLIOTEK PUBLICZNYCH
WEDŁUG ZAWODÓW W 2005 R.**

Analiza struktury wiekowej czytelników dowodzi, że najliczniejszą grupę stanowią dzieci i młodzież do lat 19 (48,9% całej zbiorowości czytelników bibliotek publicznych). Najmniej liczną czytelnicy w wieku powyżej 60 lat, a w strukturze według zajęcia - rolnicy (0,5% wszystkich czytelników).

W 2005 r. zmniejszyła się zbiorowość czytelników bibliotek publicznych, liczba wypożyczeń na zewnątrz (o 4,1%) oraz wskaźnik wypożyczeń księgozbioru na 1 czytelnika (19,2 wobec 19,7 w 2004 r.)

Liczba książek i czasopism udostępnionych na miejscu w bibliotekach w 2005 r. była niższa o 124,1 tys. wol., tj. o 7,1% w stosunku do 2004 r. Zmniejszyła się również liczba udostępnień księgozbioru na miejscu w miastach (o 129,1 tys. woluminów, tj. o 9,8%), przy jednoczesnym wzroście tej liczby na wsi (o 5,0 tys. woluminów, tj. o 1,2%).

W 2005 r. biblioteki publiczne w miastach zakupiły 60,5 tys. książek (o 21,6 tys. woluminów więcej niż w 2004 r., tj. o 55,7%) za kwotę 1,2 mln zł (przeciętna cena książki – 20,45 zł), natomiast wiejskie biblioteki publiczne w 2005 r. nabyły 40,7 tys. książek (o 18,4 tys. książek więcej, tj. o 82,2%) za sumę 716,4 tys. zł (przeciętna cena zakupionej książki – 17,59 zł).

W 2005 r. czytelników bibliotek publicznych, które dysponowały 33,3 tys. m² powierzchni pomieszczeń bibliotecznych, obsługiwało 0,5 tys. pracowników. Większość z nich, tj. 71,9% stanowił personel pracujący w pełnym wymiarze czasu, wśród którego było 33,4% pracowników z wyższym wykształceniem bibliotekarskim. W komputery wyposażonych było 37,3% placówek.

TABL. 2. DZIAŁALNOŚĆ PLACÓWEK INFORMACYJNO-BIBLIOTECZNYCH W 2005 R.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Placówki informacyjno-biblioteczne					
	ogółem	naukowe	fachowe	fachowo-beletrystyczne	pedagogiczne	ośrodki INTE
Placówki (stan w dniu 31 XII)	45	10	15	4	14	2
Księgozbiór w tys. woluminów (stan w dniu 31 XII)	1792,2	1031,0	81,7	58,2	609,1	12,2
Czytelnicy zarejestrowani w tys.	61,0	42,1	1,1	1,6	16,1	0,1
Wypożyczenia księgozbioru na zewnątrz w tys.	711,6	447,6	5,8	24,7	231,5	2,0
na 1 czytelnika	11,7	10,6	5,1	15,7	14,4	16,4

Z przeprowadzonego w 2005 r. badania wynika, że w województwie lubuskim działa **45 placówek informacyjno-bibliotecznych**. Wśród nich 33,3% stanowią biblioteki fachowe, 31,2% biblioteki pedagogiczne, 22,2% biblioteki naukowe, 8,9% biblioteki fachowo-beletrystyczne oraz 4,4% ośrodki informacji naukowo-technicznej (INTE).

Liczba czytelników we wszystkich placówkach informacyjno-bibliotecznych wyniosła 61,0 tys., z czego najwięcej czytelników było zarejestrowanych w bibliotekach naukowych (69,0%) i pedagogicznych (26,4%). Wypożyczyli oni 711,6 tys. woluminów księgozbioru, w tym 685,5 tys.

książek. Przeciętnie 1 czytelnik wypożyczył w ciągu omawianego roku 11 książek. Łączna liczba miejsc dla czytelników wyniosła 1099. Powierzchnia pomieszczeń bibliotecznych to 16,1 tys. m², a liczba pracowników 227 osób, co oznacza, że w 1 placówce informacyjno-bibliotecznej pracowało średnio 5 osób. Wykształcenie bibliotekarskie wyższe posiadało 69,6% wszystkich zatrudnionych. W komputery wyposażonych było 68,9% placówek.

TABL. 3. MUZEA

WYSZCZEGÓLNIENIE	2004	2005
Muzea (stan w dniu 31 XII)	14	14
Muzealia w tys. (stan w dniu 31 XII)	115,6	119,4
Wystawy w kraju	152	162
własne	98	116
obce	54	46
Zwiedzający muzea i wystawy w tys.	179,5	170,0
w tym w zorganizowanych grupach	81,6	78,3
w tym młodzież szkolna	61,8	57,2

W 2005 r. w województwie lubuskim funkcjonowało **14 muzeów** pełniących istotną rolę w ukazywaniu historii i tradycji oraz upowszechnianiu kultury. W stosunku do roku poprzedniego zwiększyła się liczba muzealiów (o 3,8 tys., tj. o 3,3%) oraz aktywność wystawiennicza - zaprezentowano 162 wystawy, o 6,6% więcej niż w 2004 r.

Muzea i wystawy muzealne odwiedziło 170 tys. osób (o 5,3% mniej niż w 2004 r.), w tym 57,2 tys. młodzieży szkolnej w zorganizowanych grupach. Odsetek młodzieży szkolnej wśród zwiedzających zmniejszył się w porównaniu z rokiem poprzednim o 0,8 pkt i wyniósł 33,6%.

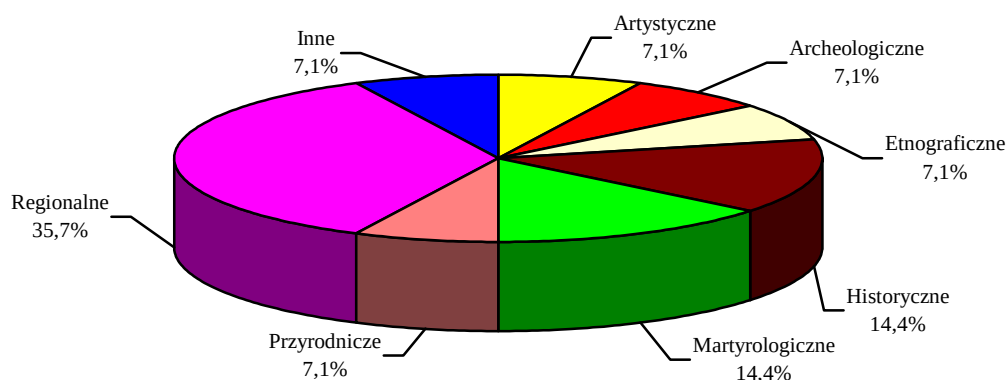
W ramach prowadzonej działalności oświatowej muzea zorganizowały m.in. 729 odczytów i zaprezentowały 108 seansów filmowych.

Atrakcją dla zwiedzających stanowiła jedyna w województwie lubuskim instytucja paramuzealna z ogrodem botanicznym, którą odwiedziło 50,5 tys. osób.

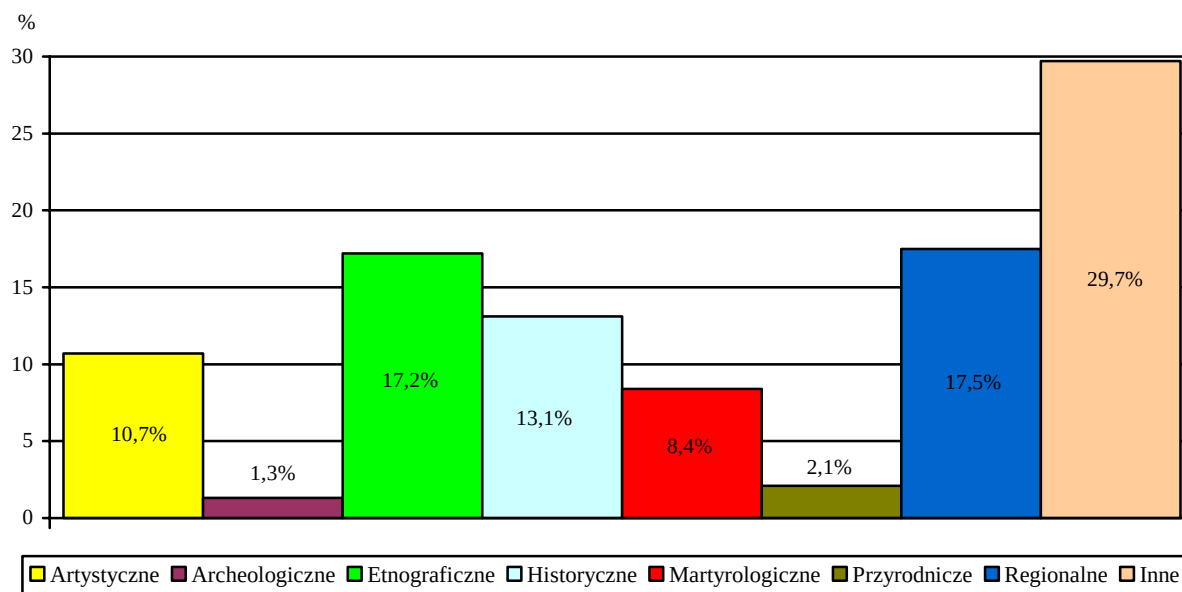
Największym powodzeniem wśród zwiedzających cieszyły się, podobnie jak w roku poprzednim, muzea o profilu regionalnym (29,7 tys. zwiedzających) i etnograficznym (29,1 tys. zwiedzających).

MUZEA WEDŁUG RODZAJU W 2005 R.

Stan w dniu 31 XII

ZWIEDZAJĄCY MUZEA WEDŁUG RODZAJU MUZEUM W 2005 R.

Ofertę muzeów i instytucji paramuzealnych uzupełniały w 2005 r. inne instytucje zajmujące się wystawiennictwem, prezentujące głównie dzieła sztuki współczesnej – **4 galerie**. Przygotowały one i zaprezentowały publiczności 79 wystaw (o 3,7% mniej niż w 2004 r.) w 175 ekspozycjach (o 28,9% mniej niż w 2004 r.), a zwiedziło je 110,4 tys. osób (o 15,4% mniej niż w 2004 r.).

Galerie posiadały łącznie 8,0 tys. eksponatów, w tym najbogatsze zbiory były z dziedziny fotografii, grafiki i malarstwa. Zachowano ok. 0,4 tys. pozycji zbiorów elektronicznych “nowych mediów” (dokumentację i rejestrację instalacji i wystaw realizowanych w technice laserowej i komputerowej).

TABL. 4. **GALERIE SZTUKI**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2004	2005		
		ogółem	sektor	
			publiczny	prywatny
Galerie (stan w dniu 31 XII)	4	4	3	1
Wystawy ^a w tys. (stan w dniu 31 XII)	82	79	77	2
w tym z zagranicy	12	7	7	-
Ekspozycje ^a	246	175	173	2
Zwiedzający w tys.	130,5	110,4	105,4	5,0

^a W kraju.

Galerie prowadziły również działalność oświatową. W 2005 r. zorganizowały 169 odczytów i prelekcji, spotkań autorskich i pogadanek (wobec 165 w 2004 r.), które zgromadziły 8,5 tys. słuchaczy (o 1,5% mniej niż w roku poprzednim). Zorganizowały również seanse filmowe dla 0,7 tys. widzów.

TABL. 5. **TEATRY I INSTYTUCJE MUZYCZNE**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Instytucje artystyczne ^a	Miejsca na widowni w stałej sali ^a	Przedstawienia i koncerty ^b	Widzowie i słuchacze ^b w tys.
O G Ó Ł E M	2004	1408	812	168,6
	2005	1500	797	175,1
Teatry dramatyczne	2	1100	623	125,8
Filharmonie i orkiestry symfoniczne	1	400	174	49,3

^a Stan w dniu 31 XII. ^b W siedzibie instytucji.

Inną formą stwarzającą możliwości uczestnictwa w kulturze przedstawiają instytucje prowadzące profesjonalną działalność widowiskową, tj. **teatry, instytucje muzyczne i rozrywkowe**.

W 2005 r. na terenie województwa funkcjonowały **2 teatry dramatyczne** z 1,1 tys. miejsc na widowni oraz **filharmonia** z liczbą 400 miejsc.

W stosunku do roku poprzedniego liczba przedstawień i koncertów zmalała o 1,8%, wzrosła natomiast liczba widzów i słuchaczy o 6,5 tys. osób oraz frekwencja – z 207 osób na 1 przedstawienie w 2004 r. do 219 osób w 2005 r.

Liczba przedstawień i koncertów przypadająca w ciągu roku na 1 instytucję artystyczną zmalała z 271 do 266.

W 797 przedstawieniach i koncertach zorganizowanych przez teatry i instytucje muzyczne uczestniczyło 175,1 tys. widzów i słuchaczy, tj. o 3,8% więcej niż w roku poprzednim.

TABL. 6. **KINA STAŁE**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Kina stałe	Miejsca na widowni	Liczba ludności na 1 miejsce	Seanse	Widzowie	
					w tysiącach	na 1 seans
2004	18	4800	210	7298	350,4	48
2005.....	18	4720	214	5985	213,0	36

Szeroka oferta filmowa stacji telewizyjnych i dostępność różnorodnego sprzętu audiowizualnego ma m.in. wpływ na obniżenie się frekwencji w kinach. Uczęszczanie do kina w dużej mierze zastępowane jest oglądaniem filmów w domu.

Według stanu na koniec roku w województwie lubuskim działalność prowadziło **18 kin** dysponujących 4,7 tys. miejsc na widowni (spadek o 1,7% w stosunku do 2004 r.).

W 2005 r. odbyło się 6 tys. seansów filmowych (spadek o 18,0%), liczba widzów była niższa o 39,2%, a przeciętna frekwencja na 1 seansie zmniejszyła się w porównaniu z rokiem poprzednim z 48 do 36 osób.

Oprócz instytucji oferujących ludności różne formy uczestnictwa w kulturze (przede wszystkim biernego, w charakterze widza) ogromną rolę odgrywają te, które angażują dzieci, młodzież i dorosłych do uczestnictwa bardziej aktywnego, kreatywnego. Należą do nich: **domy i ośrodki kultury, kluby i świetlice**, pałace młodzieży, młodzieżowe domy kultury oraz ogniska pracy pozaszkolnej.

W 2005 r. zarejestrowano na terenie województwa działalność 96 instytucji kultury (26 domów kultury, 33 ośrodki kultury, 4 kluby i 33 świetlice), które łącznie zorganizowały 6,2 tys. różnorodnych imprez dla 919,5 tys. uczestników. Przeprowadzono 69 kursów (m.in. języków obcych, nauki gry na instrumentach muzycznych, tańca towarzyskiego), które ukończyło 1,4 tys. osób (w tym 0,4 tys. dzieci i młodzieży w wieku poniżej 15 lat).

TABL. 7. **DOMY I OŚRODKI KULTURY, KLUBY, ŚWIETLICE**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2003	2005	2003	2005
	ogółem		w tym wieś	
Instytucje ^a (stan w dniu 31 XII)	105	96	57	48
Pracownie specjalistyczne ^a	155	161	29	31
Imprezy	6160	6165	1042	912
Uczestnicy imprez w tys.	874,5	919,5	91,3	100,0
Zespoły artystyczne ^a	354	396	59	56
Instruktorzy amatorskiego ruchu artystycznego ^a	217	209	30	30
Członkowie zespołów artystycznych ^a	5499	6511	907	941
w tym dzieci i młodzież ^b	2775	3276	556	540
Koła (kluby) ^a	125	198	19	17
Członkowie kół ^a	3362	4539	471	402
w tym dzieci i młodzież ^b	1141	1733	153	174
Kursy	66	69	6	3
Absolwenci kursów	1426	1367	69	39
w tym dzieci i młodzież ^b	600	439	56	32

^a Stan w dniu 31 XII. ^b W wieku poniżej 15 lat.

Liczba kół i klubów zwiększyła się o 73 (o 58,4%), a liczba członków tych kół wzrosła o 1,2 tys. (o 35,0%) w porównaniu do 2003 r.

Na terenie województwa działało 396 zespołów artystycznych, do których należało 6,5 tys. członków (w tym 3,3 tys. dzieci i młodzieży w wieku do 15 lat).

Zróżnicowanie kulturalne powiatów – wybrane dane i wskaźniki

TABL. 8. **BIBLIOTEKI PUBLICZNE W 2005 R.**
Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Placówki biblioteczne		Księgozbiór w woluminach		Czytelnicy ^a	Wypożyczenia ^a w woluminach	
	biblioteki i filie	punkty biblioteczne	w tys.	na 1000 ludności		w tys.	na 1000 ludności
W O J E W Ó D Z T W O ...	271	78	3985,3	3949	203714	3914,6	3879
Podregion gorzowski.....	94	44	1374,3	3601	74914	135,4	3685
Powiaty:							
Gorzowski	13	7	177,3	2715	6493	135,4	2084
Międzyrzecki	22	10	271,0	4641	12942	336,9	5779
Słubicki	14	14	176,3	4337	8131	154,7	3765
Strzelecko-drezdenecki	16	9	174,2	3467	7116	189,1	3754
Sulęciński	13	4	165,8	4680	5512	103,4	2926
Miasto na prawach powiatu							
Gorzów Wlkp.	16	-	409,7	3267	34720	486,3	3874
Podregion zielonogórski	177	34	2611,0	4160	128800	2508,8	3997
Powiaty:							
Krośniński	23	3	248,7	4389	12133	207,5	3658
Nowosolski	27	2	376,5	4337	16781	383,8	4422
Świebodziński	15	7	187,9	3354	9541	200,9	3578
Wschowski.....	8	2	151,3	3881	6778	131,6	3373
Zielonogórski.....	31	8	369,6	4132	16126	318,0	3569
Żagański.....	31	3	456,3	5537	18748	395,4	4791
Żarski	28	6	385,4	3892	19419	385,1	3891
Miasto na prawach powiatu							
Zielona Góra	14	3	435,3	3682	29274	486,5	4109

^a W ciągu roku.

TABL. 9. **KINA STAŁE W 2005 R.**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Kina stałe	Miejsca na widowni		Liczba ludności na 1 miejsce	Seanse	Widzowie w kinach	
		ogółem	na 1000 ludności			w tys.	na 1000 ludności
	stan w dniu 31 XII						
W O J E W Ó D Z T W O ...	18	4720	4,7	214	5985	213,0	211
Podregion gorzowski.....	8	1960	5,1	195	2135	73,4	192
Powiaty:							
Międzyrzecki	2	538	9,2	109	258	4,7	81
Słubicki	2	362	7,7	129	72	1,2	25
Strzelecko-drezdenecki	1	165	3,3	305	148	2,7	54
Sulęciński	1	288	8,1	123	150	2,3	65
Miasto na prawach powiatu							
Gorzów Wlkp.	2	607	4,8	207	1507	62,5	498
Podregion zielonogórski	10	2760	4,4	227	3850	139,6	223
Powiaty:							
Nowosolski	2	452	5,2	192	559	9,4	109
Świebodziński	1	550	9,8	102	352	11,1	197
Wschowski	1	195	5,0	200	69	1,6	41
Zielonogórski	1	169	1,9	529	62	1,0	11
Żagański	1	100	1,2	824	4	0,1	1
Żarski	1	334	3,4	297	193	6,4	64
Miasto na prawach powiatu							
Zielona Góra	3	960	8,1	123	2611	110,0	930